

RIRAGA PAAWORO

ROJANKINATEEYINIRINI EJEESOJATZI

1 ¹Nokoyi niwethatemi eerokapaeni, ejeesojatzi, tsikarika pikanta pijeeki. Naaka Paaworo jankinatzimirori iroka. Rotyaantakina Jesokirishito nokenkitha-takoteri, tema rootaki ikowakaakinari Tajorentsi. Iroñaaka nojankinateeyakimironi maawaeni aapatziyariri Jesoshi jaga Ejeesoki: eerokapaeni reentsiteteeyakarini Pawa Tajorentsi. ²Nokowaperotaki iroñaaka ineshironkateeyemini Pawa Tajorentsi, eejatzi kameetha ijeekakagaeyemini. Eejatzi ikimitakari riraga Awinkatharite Jesokirishito.

Ikwokaakaae Tajorentsi ayoteeyerini

³Thame akanteeyerini atziri tema ikameethaperotaki Tajorentsi riraga Ashitariri Awinkatharite Jesokirishito. Aapatziyakari irira, iroñaaka ikantakae Tajorentsi: “Ari pijeekimotena paata janta jenoki”. Tema eejatzi iroñaaka osheki ineshironkatakae, itajonkawentakae aweshiryaawentaperoeyakarini, kimitaka ajeekimotakiri jenokinta. ⁴Paerani tekirani riwetsikironi kipatsi, riyoyagaeyakaeni, riyotzitakani rirori aritaki rowawijaakotakae Jesokirishito. Ikenkithashiryaaka: “Nowameethaape-roeyerini maawaeni aapatziyaarini Notyomi”. Iroñaaka iñaaproeyakaeni akameethateeyeeni ikimitakaanteeya-

kaeni tee antziro kaari kameethatatsi.

⁵Inintaperotashiteeyakaeni rootaki rotyaanantakariri Jesokirishito ikamawenantakaeri. Rooma aritaki ikantzitakani paeraniperoroña: “Notomintayiteeyarini riraga aapatziyeeyakaririni Jesoshi”. Rootaki ikowakagaeyakaerini maawaeni.

⁶Iroñaaka asheninkateeyakarini Itomi inintashireperotziri, rootaki ineshironkateeyantakaerini. Ikaminthaaperoeyakaeni osheki. Roojatzi akantani akanteeyerini atziri: “Ikameethaperotaki Tajorentsi”. Eejatzi thame akanteeyerini Tajorentsi: “Eeroka pikameethaperotaki”. ⁷⁻⁸Ineshironkaperoeyakaeni maawaeni, inintashireperoeyakaeni osheki. Rotyaantakiri Itomi ikamawenteeyakaeni rapaatawenteeyakaeni riraa. Ikaminthaaperoeyakaeni iroñaaka tee ikenkithashiryaakoteero eejatzi kaari kameethatatsi anteeyawitakarini. Tema aritaki rowawijaakotakae. Riyotakagaeyakaeni, otzimantakari ayoteeyantarini. ⁹Eejatzi riyotakaakaero iitarika rotyaanantakariri Jesokirishito: tee ayotawitawoni paerani. Aritaki, paerani riyoyayitakarini rotyaanteri rowawijaakotanteeri. ¹⁰Eenitatsi iroka ikowakagaeyakaerini maawaeni: iinja reewawenantaperotanaki Jesokirishito. Aririka omonkaatakya iroka kitejiri, ari

ipiyoteeyakaeni maawaeni: jenokijatzí eejatzí maawaeni kipatsijatzí. Roojatzí reewawenanteeyakaeni, maawaeni.

¹¹Maawaeniroña okaatzíka awijayiteentsirini iroñaaka, aritaki ikenkithashiryaakarini Pawa Tajorentsi paerani, tekirani riwetsikironi kipatsi. Imonkaatakíro iroñaaka ikantzítakarini paerani. Tema ikashiyakayitakaerini rotyaantee-niri Itomi Jesokirishito jaawíkika ijeekashiretanteeyapaakaerini. Ari okantzímaetaka iroñaaka imonkaatakiro. ¹²Naakapaeni jorííyo jewateeyatsirini naapatziyaperoyakarini Jesokirishito. Rootaki nokowantakari noñaape-roeyerini Tajorentsi, eejatzí nokanteeyerini atziri: “Ikameethaperotaki Tajorentsi”. ¹³Eejatzí eeroripaeni pikemakoeyakirini Jesokirishito pikemaki ipokashitakaeni rowawijaa-koyakaeni. Kyaaryooperotaki paapatziyakari. Paerani ikanteeyakaeni Tajorentsi: “Aririka paapatziyakaari Notyomi, okithatakaanakimi noshire”. Kyaaryo iroñaaka kijokíro owakimi rootaki piyotantakari pisheninkatakari Jesokirishito. ¹⁴Aririka kijokíro owanaka, ayotanaki kyaaryoopero ithotyagaero Tajorentsi maawaeni ikantzítakaeri. Eero ramatawítee. Tema kyaaryooperotaki ragaeyaneeni jenokinta atsipateeyantapaeyaaririni rirori. Tema ikameethaperotaki. Thame akanteeyerini maawaeni atziri: “Ikameethaperotaki Tajorentsi”.

Ipaasonkitziri Paaworo Tajorentsi

¹⁵Nokemakoeyakimini eeroka, paapatziyaperoyakarini Awinkatharite Jesoshi, eejatzí pinintashireperoyakirini piyemijantzinkaritepaeni. ¹⁶Nokantatyaaeni nopaasonkitakowenteeyimini eerokapaeni, eejatzí namaniri Tajorentsi eekíro riyaatatzí ramitakoeyemini. ¹⁷Namanapiintziri riraga Ashitariri Awinkatharite Jesokirishito.

Tema ikameethaperotaki. Nokantziri: “Piyotakaaperoyeerini ejesojatzí, piyotaka-gaeyerini tsikarika pikanta eerori. ¹⁸Nokowaki eejatzí riyotakaaperoyemini, piyotantyaari tsika ikanteeyani paata: tema okameethaperotakíroña janta jenokinta”. Tema rashiteeyakaeni, rootaki nokowantakari piyoteeyeni okameethaperotaki maawaeni ikashiyakagaeyakaerini. ¹⁹Oshékípero itajorentsi-perotaki, tee opeyaneeenta itajorenka. Itajonkawenteeyakaeni aakapaeni maawaeni aapatziyariri. Paerani iyotakagaeyakaeni itajorentsitaperotaki, ²⁰tema ipiríinteeri Jesokirishito. Raaneeri janta jenokinta, eejatzí ijeekaka-gaeri janta rakoperoki ikaatapaeri reewawenantapae. ²¹Ikantakiri: “Notyomi, nokowaki peewawentaperoyeerini maawaeni jewaperoyawitacharini: jewawenantatsiri, aataperoteenchari, eewatakaantayiwitacharini, maawaeni jewatatsiri kamaaripaeni, jewataperotatsiri nonampiripaeni, maawaeni. Peewawentaperoyeerini maawaeni jeekaeysirini iroñaaka, eejatzí peewawentaperoyeerini maawaeni impaetayitatsini ikoñaatee paata”. Ari ranaakoeyakirini maawaeni, reewaperowenantziroña. ²²Eejatzí ikantakiri: “Notyomi, eeroka antakaantayiterorini tsikarika okantayityaarini oetarika-paeni, eejatzí peewaperowenteeyerini maawaeni aapatziyeyemirini. ²³Iñaaperoyemini rirori. Tema pikimitakina naari, pitajorentsitaperotaki kameetha, pikantatyaani pitajonkawenteeyakirini maawaeni aapatziyeyakimirini”.

Itajonkawenteeyakirini Tajorentsi aapatziyeyakaririni Jesoshi

2 ¹Paerani, eerori, tee piyotawitarini Tajorentsi, pantapiintawitawoni kaari kameethatatsi, rootaki iroñaaka piyaatantyaarimi paamariki kaari tsiwakanitatsini: omaanta rowawijaa-koyakimini Tajorentsi rootaki

piyaatanteeyari jenokinta pañaaperotapae janta eero pikamanitee. ²Kyaaryo pikimiteeyawitarini paerani paashini-paeni theenkantatsiri, paapatziyawitarini Jatanaashi, riraga iwinkatharite maawaenipaeni kamaari. Rirotaki jewawenteeyiriri maawaeni piyathatayitaririni Tajorentsi, rantakaanteeyantari-rini kaari kameethatatsi. ³Tema paerani akimitawitarini riraga theenkantatsiri antapiintawitawoni kaari kameethatatsi akowawitawoni. Ari akantatyaaeni antapiintawitawoni oetarikapaeni akowawitarini, oetarikapaeni akenkithashireeyawitarini. Rootaki ikijawenawitakaerori Tajorentsi okaatzi antakiri, eejatzi kimitaka iroñaaka ikijantari riraga kaari aapatziyariri Jesoshi okaatzi rantziri. ⁴⁻⁵Paerani antapiintawitawoni kaari kameethatatsi ashi owaeyironi: tee ayotawitarini Tajorentsi, eejatzi aateeyenimi paamariki kaari tsiwakanitatsini. Omaanta ashi royiroyirori ineshironkaperoyakaeni osheki inintashireperoyakaeni. Paerani rowañaagaeri itomi ikantatyaani iroñaaka rañi. Iroñaaka eejatzi rowawijaakoeyakaeni aari, akanteetatyeyaani ajeekimoteeyerini jenokinta. Tema ineshironkaperotakae, rootaki rowawijaakoeyanteerini.

⁶Ikamawitaka Jesokirishito, rowañaagaeri Tajorentsi eejatzi aari akimitawitakarini, ipaashinitakaakae Tajorentsi, eejatzi ayotaki akaateeyerini paata janta jenokinta. ⁷Ikanteetatyeyaani riyotakagaeyeni, oshekipero ineshironkataperoyakaeni, ikaminthaaperotakae: ashi royiroyi. Rootaki ikamintheeyantakaerini asheninkatakari Jesokirishito. ⁸Aapatziyaperotakarini rootaki rowawijaakotantakaerini Tajorentsi. Tema osheki ineshironkataperoyakaeni. Tekatsi akanteeya owawijaakotashiteya aaka, inta riro

apaniroeni owawijaakotashiteyakae-rini. ⁹Aakarikami owawijaakotashitachanimi, tema ari akantakaaperotakyaami. ¹⁰Omaanta iroñaaka rowashiñaashiretakae Tajorentsi rooma aapatziyakari Jesokirishito. Ikwakaa-kae antayitenirini okaatzi kameethayitarsirini. Paerani tekirani atzimini aari, eenitatsi ikowakagaeyakaerini antayiterini ikowakaa-kae akantatyeyaani anteeyironi eero apakayiro.

Amonkaatawakagaeya

¹¹Tee eerokapaeni joriiyo. Ipinkaeyakimini rirori, ikantzi: “Tee riyoteeyirini paashinijatzitatsiri atziri Tajorentsi, tee itotonatziro rirori ishiramparitantari”. Iiteeyawitakani rirotaki totonatachani, tema riyotziri riraga Tajorentsi. ¹²Pikenkithashireeyeroni tsika pikanteeyarini paerani: tee paapatziyeeyawitarini Jesokirishito, tee pisheninkateeyarini joriiyopaeni, tee piyoteeyawitawoni ikantayitzirini Tajorentsi, eejatzi tee piyotawitarini ikashiyakagaeyakaerini. Tee piyotawitarini rirori eejatzi tee piyotawitani ikowakini ineshironkateeyemini. ¹³Kyaaryooperotaki, paerani tee piyoteeyawitarini Tajorentsi, okimitzimotawitakimi pijeekaki inteenapero. Omaanta ikamawenteeyakimini Jesokirishito, apaatawenteeyakimini riraa. Iroñaaka paapatziyeeyakarini, pisheninkateeyakarini. Rootaki piyotantaariri Tajorentsi, kijokiro powanteeyakarini. ¹⁴Paerani naaka eejatzi maawaeni nojoriiyotzinkarini nokijawitakimini: naari eejatzi rirori maawaeni pisheninkapaeni eejatzi pikijeeyawitanani naari. Omaanta rowawijaakoeyakaeni Jesokirishito ipeyakoteero akijawakagaeyawitakani, kameetha iroñaaka ijeekakagaeyakaeni. Kijokiro owawakagaeyakani: akimitawakagaeyakani maawaeni, tee apaashini-

tzi. ¹⁵Ikamawentakae, eero apomeentsi-wenantawo rojankinarini Moeseeshi, tekatsi okaminagaeyeni. Paerani inashitakaawitakaeni tee asheninkatawakaawitani omaanta iroñaaka asheninkateeyakarini Jesokirishito. Eejatzi asheninkatawakaeyakani maawaeni, kaari akijawakaanta, ¹⁶aakameethatawakaeyanani maawaeni. Rootaki aakameethatawakaanteeyanarini, asheninkataari riraga kentakotawentakaeeri koroshiki. Iroñaaka añaape-roeyirini Tajorentsi maawaeni: nosheninkapaeni eejatzi pisheninkapaeni eerori.

¹⁷Naakapaeni joriiyo: niyoteeyawitakani tsika ikantari Tajorentsi, niyotawitawo iñaani, omaanta tee naapatziyeyarini. Omaanta eerokapaeni tee piyoteeyawitariniroña, kimitaka pijeekakini eeroka inteena. Omaanta ipokantakari Jesokirishito, ikamantee-yakaeni maawaeni tsika akanteeyari asheninkatawakaanteeyarini, akimitawakaanteeyaarini: tema ajeeki kameetha. ¹⁸Osheki imatakaeniri rirori, rootaki amateeyantakaworini akenkithatakagaeyakirini Tajorentsi. Eejatzi Ishire iyoteeyakaeni akenkithatakanteeyaririni. ¹⁹Paerani tee piyotawitarini rirori, tee pisheninkatawitarini. Omaanta iroñaaka, osheki pipaashinishiretanaki; ari pikimitakoteeyakarini paashinipaeni aapatziyakariri Jesokirishito, piyoteeyakirini Tajorentsi, pisheninkateeyakarini. ²⁰⁻²²Iroñaaka noshiyakaawentemiro. Aririka akoye awetsike pankotsi, tema ityaawo amine tsikarika okameethapathatzi kipatsi, roojatzi aminantakya otzinkamipanke kameetharipaeni, kijoperotatsiri eejatzi osheki inashitayitakyaani inchapankipaeni aayiterini owashiterori achempokyaatantyaawori apanko. Aririka athonkakiro pankotsi roojatzi ajeekanta-

kya. Eejatzi akimiwitakawo aari, aririka aapatziyakyaari Jesokirishito. Ritakae riraga Rotyaantanewo Tajorentsi riyotaakaero iñaani Tajorentsi, eejatzi riraga kamanantayitziroirini iñaani Tajorentsi riyotagaeyakaeni tsika ikantari Jesokirishito: ikameethapero-taki, imatakiro rowawijaakoeyakaeni. Tema rirotaqi iroñaaka Awinkatharite. Roojatzi roshekitantanaka maawaeni aapatziyariri, eejatzi otajonkawenteeyakaeni Ishire Tajorentsi akimitawakaanteeyantaarini: tema asheninkateeyakarini Jesokirishito, maawaeni. Iroñaaka rashitakae Tajorentsi, kijokiro rowaeyakaeni.

Rantayitziirini Paaworo

3 ¹Tee eerokapaeni joriiyo, omaanta nonintashireperoeyakimini. Nokaminthagaeyakimini, nokantakimi: “Aririka paapatziyeyarini Jesokirishito, ari rowawijaakoeyakimini”, rootaki romonkyaanteetakinari omonkyaagementotsiki. ²Tema ineshironkatakina Tajorentsi, rootaki nomatantawori nokenkithatakagaeyakimini. ³Riyotaa-kina kaari riyoteeyini paashinipaeni, kameetha riyotaaperotakina. Aritaki nojankinateeyakimironi, nokamanantakimironi ikantakinari. ⁴Aririka piñaanatakiro iroka nojankinatakimiri piyope-roeyawakironi iroka niyotaakotakiri Jesokirishito, kaari riyotawitani paerani. ⁵Tee riyotawitawoni riraga itakaantaworini, omaanta Ishire Tajorentsi iyotakaakina naakapaeni rotyaantanewo Jesokirishito riraga kameethashire-tzinkari eejatzi riraga kamanantayitziroirini iñaani Tajorentsi. ⁶Tee eerokapaeni joriiyo, omaanta iyotakaakina aririka paapatziyeyarini Jesokirishito, ari pawijakoeyeeni. Pimonkaateeyakarini nosheninkapaeni naari: aritaki ikashiya-kayitakarini Tajorentsi rotyaanteri

owawijaakoteeni aakapaeni maawaeni. Rootaki iroñaaka asheninkatawakaanteeyantaarini. Rooma aritaki paapatziyeeyaarini Jesokirishito eerokapaeni rootaki amonkaatawakaantakariroña.

⁷Rootaki iroka nokenkithatakota-piintakiri. Ineshironkatakina Tajorensi, eejatzi itajonkawentakina nomatantakawori nokenkithatzi. ⁸⁻⁹Ñaakiro, naapatziyawitari Jesoshi; omaanta tee nokimitari paashinipaeni aapatziyariri: tekatsi nomate naari. Omaanta ineshironkatashitakina Tajorensi, riraga wetsikaeyiririni maawaeni jeekatsiripaeni, rotyaantakina nokamanteeyakirini paashinijatzitsiri atziri tsika ikantari Jesokirishito ikaminthaaperoeyakaeni. Tee ayotakotawitari paerani, omaanta iroñaaka iyotagaeyakaeni Ishire. Eejatzi rotyaantakina nokanteeyakimini ikowaki rowawijaakoeyemini eeroka, eejatzi maawaeni paashinipaeni atziri. Aritaki paeraniperoroña ikowakini rowawijaakoeyemini, omaanta tee riyotziteetani paerani rowawijaakoeyemini, owakira riyotakagaeyakaeni. ¹⁰Iroñaaka ikowaki riyotakagaeyerini maawaeni riraga jenokiweri: riraga kantakaantayitatsirini eejatzi riraga jewawenantayitatsirini kamaaripaeni. Riyoteeyanakini jenokiweri osheki itajonkawenteeyakirini Tajorensi aapatziyariripaeni Jesokirishito, roojatzi riyoteeyanakirini eeniro riyotantariroña rirori, ashi royro riyoperotziroña. ¹¹Aritaki ikoyitakani paerani riyoteeyeni maawaeni jenokijatzi roojatzi iroñaaka. Eeniro imatayitakaerini Awinkatharite Jesokirishito, riyotantakari riraga jenokijatzi oshekiniperoroña riyotzi Tajorensi. Rootaki ikowakaakiriri. ¹²Aapatziyakari Jesokirishito, rootaki ayotantakari okameethataki

akenkithatakayeri Tajorensi, ari ikemakae. Eero athaawantari. ¹³Piyoteeyakini niyotagaeyakimini, rootaki osheki rowashironkaanteetakinarini, omaanta eero powashiretakoyashitanani, inta pikimoshireeyanakini.

Paaworo ramanakoventeri Tajorensi ejesjojatzi

¹⁴Osheki riyotzi Tajorensi, osheki imatakaeniri, rootaki notziwerowantana noñaaperotantakaririni, eejatzi nokenkithatakaapiinantakaririni. ¹⁵Rirotaki ashitakaeri aakapaeni, maawaeni aapatziyayaririni Jesoshi. Ajeekaeyini aaka jaka kipatsikika, eenitatsi ijeeki paashini jenokinta, omaanta asheninkateeyakarini.

¹⁶Ikameethaperotaki Pawa, itajorensita-perotaki kameetha, rootaki nokanantakarini ikantero Ishire otajonkawentemi, oshintitakaantemiri eejatzi iyotaaperotemi kameetha pajankaneki. ¹⁷Nokantakiri raapatziyakaantaperoyemirini pikenkithashiryaapiinantyaariri Jesokirishito riraga kijokiro owakimiri. Eejatzi nokowaki pikenkithashireero tsika ikanta Tajorensi inintaperoyakimini, paapatziyaperotanteyaririni. ¹⁸Aririka paapatziyaperotakyaari, pikimityaari paashinipaeni aapatziyariri, piyoperotaye osheki inintaperoyakaeni Jesokirishito, tee eechonkiini inintee. Ashi royro inintaperoyakaeni ikantatyaani. ¹⁹Nokowaki piyoteeyini inintashireperoyakaeni, omaanta tee ayoteeyini iitarika inintashireyantakarini. Aririka piyoteeyakini inintashireperoyakimini, nokowaki eejatzi pikenkithashiryaaperoteeyanakirini Tajorensi eejatzi nokowaki imatakaapero-teeyemini maawaeni ikowakagaeyakimirini.

Thame añaaperoyeerini Tajorensi

²⁰Ari itajonkawentaperoyakaeni Tajorensi, osheki retakoeyakaeni, rowana-

kaeniro maawaeni koetyeemoyitakaerini. Tekatsi akantya athotyero akenkithashi-reeyironi maawaeni imatakaayitakaerini. ²¹Thame maawaeni aapatziyeyaririni Jesokirishito añaaperoyerini Tajorentsi; akantapiinteeyerini atziripaeni ikameetha-perotzi, akanteetatyeeyaani. Aritaki okantyaari.

Thame akimitawakagaeyani

4 ¹Naapatziyakari Awinkatharite, rootaki romonkyaanteetakinari jaka omonkyaagementotsikika. Iroñaaka nokanteeyemini kameetha piyeekaeveni; riyoyagaeyakimini rirori iroñaaka panteniri maawaeni ikowakagaeyakimirini. ²Eero pikantakaaperoteeyani, pikaminthaanteeyeni, eero pijamashiryaaashitari pisheninika-paeni, inta eekiro peshiwentatyeeri, pamawetawakagaeyaani, pinintashireperotawakagaeyaani, eero pikijiri. ³Pikanteeyeroni Ishire Tajorentsi iyotagaeyemini pikimitawakaanteeyarini kameetha paakameethatawakaanteeyarini.

⁴Maawaeni aapatziyariri Jesokirishito asheninkateeyakarini, eejatzi eenitatsi Ishire Tajorentsi apaani, rowaga kijokiro owaeyakaerini. Amonkaatawakagaeyakani: riyoyagaeyakaeni Tajorentsi, ayotaki imatakaeniro ikantakaeri, rootaki aweshiryaaenantaperotakariri. ⁵Apaani ikanta Awinkatharite añaaperoyakarini, amonkaatawakagaeyakani aapatziyeyakarini aakapaeni, eejatzi amonkaatawakagaeyakani akaawoshitawenteeyakarini Tajorentsi. ⁶Apaani ikanta Pawa Tajorentsi: riraga ashitaperoteeri maawaeni. Ipinkathariwenteeyakaeni aaka, itajonkawentaperoyakaeni eejatzi ojeekashire-tantakae ajankaneki Ishire.

Inashitayitakani imatakaayitakaerini Jesokirishito

⁷Ineshironkateeyakaeni Jesokirishito, eejatzi imatakagaeyakarini maawaeni

amitakoeyantyaaririni aapatziyariri-paeni. ⁸Kyaaryo Iwaperite Tajorentsi okenkithatakotzitarini, okantzitakani: “Roenokaeyaarika Jesokirishito iinja jenokinta, ranaakoeyerini maawaeni kamaari kijeeyawitakaririni; omaanta atziripaeni imatakagaeyerini oetarika-paeni”. ⁹¿Iitaka okanantari: “Ari roenokaeya Jesokirishito”? Aritaki ipoñaaka paerani jenokinta roojatzi ipokantaka jaka kipatsiki eejatzi ipiyanee. ¹⁰Riraga ayiitapaentatsiri jaka kipatsiki jatee eejatzi janta jenokinta. Janta ipinkathariwenteeyapaeni eejatzi itajonkawenteeyakaeni maawaeniroña.

¹¹Jee, kyaaryooperotaki imatakaape-roeyakarini aapatziyeyakaririni ranteeyakironi oetarikapaeni ikowakagaeyakiririni: apaanipaeni rirotaki rotyaantanewo Jesoshi, paashinipaeni rirotaki kamanantayitzirorini iñaani Tajorentsi, paashinipaeni rirotaki kenkithatakaantzirori Iwaperite Tajorentsi, paashinipaeni rirotaki jewawentziriri aapatziyariri Jesokirishito, paashinipaeni rirotaki iyotaantsiripaeni, maawaeni. ¹²Ari imatakagaeyakaeni aari eejatzi rirori maawaeni aapatziyeyaririni rootaki amateeyantakaworini antziniri. Eejatzi imatakagaeyakaeni aapatziyakaaperoyakarini maawaeni aapatziyeyawitaririni Jesokirishito. ¹³Ari ikantatyeeyaani imatakagaeyeroni roojatzi amonkaatawakaantyaari aapatziyaperotyaari, eejatzi ayotaperotanteeyaririni rirori.

¹⁴Paerani akimiwitarini eentsi, intsipaete aapatziyashiyawitakarini amatawiteeyawitakaerini, tee ayoperotawitani. Omaanta tee ikowakagaero Tajorentsi akimityaari eentsi, ikowakaperotakae otzimaperote ayotantari.

¹⁵Ikowaperotaki iroñaaka akaminthaa-peroyerini paashinipaeni kameetha. Akamanteeyerini iñaani: tema

kyaaroooperotaki. Ikwakaaperotakae maawaeni aaka eekiro aatatyee akimita-peroeyanakyaaarini Jesokirishito: riraga Awinkatharite. ¹⁶Aapatziyeyakarini, rootaki asheninkatawakaanteeyaarini. Eejatzi riyotagaeyakaeni amitakotawakaanteeyakarini, eejatzi riyotagaeyakaeni amateeyantakanaririni maawaeni ikowakagaeyakaerini. Eejatzi riyotagaeyakaeni anintaperotawakaanteeyakarini.

**Eero pikimitagaa
pikimitaaga paerani**

¹⁷Iroñaaka nokamanteemiro ikantakiri Awinkatharite, nokantaperotemiro ikowakaaperotakimiri. Tee ikowakagae-yimini pikimityaari kaari aapatziyariri Jesoshi: ratsipetashiteeyakawoni rirori rantayitakironi oetarikapaeni, tee ikenkithashireeya. ¹⁸Tee riyoperotziri Tajorentsi. Tee inintashireperoeyini ikenkithashireeri, tee ikowaeyini riyoteri, rootaki kaari imatantawori irira rowañaaperoeyerini ijeekimotanteeyaririni janta jenokinta. ¹⁹Rantapiintashitakawo kaari kameethatatsi, tee ipashiwenteeyani ishirontawo tsinani-paeni, shirampari rantatenkatziri ikaateeyini ishiramparinkaeyini, tsinani-paeni antatenkatawakagaeyani, rotsinampaawakaeyani, maawaeni. ²⁰Riraga Jesokirishito, tee riro yotayemironi pikimityaari riraga kaari aapatziyariri. ²¹Tema pikemakotakiri Jesoshi: kyaaryo niyotagaeyakimini tsika ikantari. ²²Ari iroñaaka eero pikimitagaa paerani. Ashi poyironi tee pikameethaperotzini. Pinintaperotzironi pantayiteroni kaari kameethatatsi, rootaki pamatawitantakarini apaniroeni. ²³Eero papiiteero pikenkithashiryaa-gaero pantawitarini paerani, omaanta pikenkithashiryaa-gaero kameethatatsiri. ²⁴Pipaashinitaperoeyanagini: eero

pantashitawo kaari kameethatatsi, omaanta pikimitaperotyaari Tajorentsi, tema ikameethaperotaki kameetha.

**Ikanteeyirini Paaworo
oetarika rantayiterini**

²⁵Iroñaaka eero pitheeya eejatzi, omaanta kameetha piñaawaetantyaawo oetarika pikanteriri paashinipaeni atziri. Tema asheninkatakari Jesokirishito, eejatzi asheninkatawakagaeyakani, maawaeni. ²⁶Aririka pikijashiryaa-ya eero pantaperotzironi kaari kameethatatsi. Eejatzi aririka pikijashiryaa-ya intsipaete pipitsimaryaanee eejatzi, eero pojamaninkiro, ²⁷okantyaatakya eero kya rantakaantzimiro kamaari kaari kameethatatsi. ²⁸Pikoshiwitarika paerani, iroñaaka eero papiiteero pikoshitee; inta pantawaete paantyaari eerori oetarika koetyeemotakimiri, eejatzi pikaminthayiteerini ashironkaayitacharini.

²⁹Eero piñaawaetantawo kaari kameethatatsi inta piñaawaetero ñaagantsi rooperotatsiri. Kameetha piyotaa-wakaya, piweshiryaa-kagaeyarini piyemi-jantzinkarite. ³⁰Teerika pijeeki kameetha, owashiretaka Ishire Tajorentsi. Eero powashiretakawo: tema rootaki kempoyagaeyakimirini. Okantyaani okempoyagaeyakimini roojatzi pareetanteeyaari janta jenokinta. Pawijakotantaperotapaeyaari kameetha. ³¹Aritapaaki iroñaaka pikija, eero pitsimaenkata, eero pikatsimatantzi, eero pimashireyantziti, eero pikijeeri paashinipaeni. Eero pikijathapiinantzi, eero pikantzimantantashita. Eero pashiminthatawo pitheeyakotashityaari paashini atziri pikowantyaari powashiretakayaari. ³²Inta pikaminthagaeyerini, pineshironkaeyerini. Tema paapatziyaa-kari Jesokirishito, iroñaaka tee ikijantzimiro eerori Tajorentsi pantayiwitakarini

omaanta ikaminthaaperoeyakimini eejatzi pikimiteeyirini rirori pisheninka-paeni, eero pikijantari rantayitakirini, omaanta pikamintheeyerini.

5 ¹Tema eeroa reentsitepaeni Tajorentsi inintashireperotzimi. Ari iroñaaka pikimitakoeyaarini. ²Inintashireperoeyakimini Jesokirishito, rirotaki shinetashiteencha apaniroeni ikentakotantetakiriri, ikamawenteeyakimini. Inimoperotakiri Tajorentsi iroka rantakiri Itomi. Kimitaka inintashireperoeyakimini Jesokirishito, eejatzi pikimiteerori pisheninka, pinintashireperoyerini.

³Eero pishirontawo tsinani kaari payi, eero pishirontari shirampari kaari payi, eero powashiyathatakotawo, eero powashiyathatakotayitawoni oetarika-paeni kaari kameethatatsi, eero piñaawenatakotari rashitayitarini paashinipaeni atziri oetarika tzimimotayitziririni: tee okameethatzi aapatziyariri Jesoshi rowashiyakotantya. ⁴Eero powashiyathatakotawo tsinani, eero powashiyathatakotari shirampari. Okameethatzi pipashiwentakayaawo maawaeni kaari kameethatatsi. Omaanta okameethaperotzi apaasonkiteri Tajorentsi: tema ikaminthaaperoeyakaeni. ⁵Iroka nokantemiri, piyotaperotawakiro: eero riyaatzi jenokinta riraga shirontapiintawori tsinani kaari rayi, eejatzi eero iyaatzi jenokinta tsinani shirontapiintari kaari ayi, eejatzi eero riyaatzi owashiyathatakopiintaworini kaari kameethatatsi, eejatzi ñaawenatakotzitari riraga rowaagawo paashinipaeni atziri. Riraga kowaperoztzirori rashaagantya ikimitakaantakiro rootaki itajorentsite inintaperotantawori. Ñaakiro, irikapaeni tee raapatziyari Jesoshi, rootaki kaari riyaatanteyani riroripaeni janta ijeekaperotzinta Jesokirishito eejatzi Tajorentsi. ⁶Eenita-

tsi kowawitachari ramatawitemi: osheki iñaanatashitemimi wero, wero, wero; ikantashitawiteeyemini okameethatzi pantero iroka kaari kameethatatsi, omaanta eero pikemijantaperotziri. Ari rowashironkagaeyakirini Tajorentsi maawaeni kaari kemijantaperotziri. ⁷Eerokapaeni eero poshiyakotari ikimitaaga rirori.

Pijeekaeyeni kitejiriki

⁸Paerani kimitaka pijeechini tsiteniriki: tema pantapiintzironi kaari kameethatatsi. Omaanta rowameethateemi Jesokirishito, kimitaka ijeekakagaemi kitejiriki. Iroñaaka kameetha pijeeke, kimitaka jeekaemi kitejiriki. ⁹Aririka ajeekaki kitejiriki, akaminthaante, ajeeki kameetha, kameetha ñaawaete oetarika kyaaryooperotatsiri. ¹⁰Piyoperoeyeroni ikowakaakimiri Awinkatharite, ari panteeyeroni. ¹¹Eero pantziro rantayitzirini maawaeni jeekatsiripaeni tsiteniriki, piyotakagaeyerini tee okameethatzi iroka ranteeyakirini rirori. ¹²Nopashiwentakaakawo nokenkithatakotziro ranteeyirini, rowaga imanakowitakari. ¹³Aririka piyotakaakiri tee okameethatzi ranteeyakirini, okoñaatzimotanakiri maawaeni ranteeyakirini. Roojatzi riyotakotantanakya tee okameethaperotzi rantziri. Roojatzi aririka ikowanee ikameethate, kimitanakya ijeekanee rirori kitejiriki. ¹⁴Rootaki ikananteetari:

“Aririka pimaaki, pipiriintanee.

Aririka pikamaki, pipiriintee eejatzi. Riyotakaaperotemi Jesokirishito, ijeekakagaemi kitejiriki”.

¹⁵Pikenkithashiryaaperotero oetarika-paeni pantayiterini: eero pikimitari kaari yotatsi, omaantakya okameethaperotzi ojeekaperote piyotantari. ¹⁶Osheki-peroroña rantayitakironi atziri kaari

kameethaperotatsi. Omawitya opomeentsitzimotemirika, pikyaaryoo-wentero pantero kameethatayitatsirini. ¹⁷Eero pantashitayitawoni oetarika-paeni, inta pityaawo pikenkithashiryaa-peroty. Piyoteeyeroni oetarikapaeni ikowakaakimiri Awinkatharite: roojatzi ari pimateeyeroni ikowakaemiri. ¹⁸Eero pishinkita, rooma eero piyotaneero oeta panteri: inta pikemijantaperotero Ishire Tajorentsi maawaeni oetariki iyotaanteeyantemirini. ¹⁹Osheki pikantapiinteri pisheninka: “Tema ikameethataki Awinkatharite”, eejatzi pomampaawentapiinteyarini Tajorentsi, piweshiryawentyaari maawaeni pajankaneki. ²⁰Paapatziyaka-ri Awinkatharite Jesokirishito, rootaki itajonkakowenantakimiri Pawa Tajorentsi. Iroñaaka pipaasonkita-piinteri.

**Okameethatzi ikaminthaaperotero
shirampari iina, eejatzi
okameethatzi oñaaperoteri
tsinani oemi**

²¹Aririka pipinkathaperoteri Jesokirishito, pipinkathatawakagaeyani eerokapaeni maawaeni shirampari eejatzi tsinani, eejatzi paapatziyawaka-gaeyani.

²²Tsinani, ¿paapatziyaperotarima Awinkatharite? Ari, eejatzi pikimiteri piimi, paapatziyaperotyaa-ri rirori. ²³Ikimitaka Jesokirishito reewawenanteeyirini aapatziyariripaeni, eejatzi ikimitya shirampari, reewawentero iina. Tema osheki ikamintheeyakaeni Jesokirishito, rootaki rowawijaakoe-yantakaerini. ²⁴Maawaeni aapatziyeeyaririni Jesokirishito ipinkathateyanakirini, ari okimiteeyani eejatzi maawaeni tsinanipaeni tziwayitatsirini oemi, otzimaty e aapatziyaperotyaa-ri.

²⁵Ikimitaaka Jesokirishito inintashire-peroeyakaeni, eero-ka shiramparipaeni, kameetha pinintashireperotero piina. Ñaakiro, inintaperoeyakaeni Jesokirishito, ikamawenteeyakaeni, ²⁶rootaki rowameethatanteeyakaerini. Aririka aapatziyeeyawoni iñaani Tajorentsi eejatzi akaawoshitawenteeyarini irira, ari rowameethaperoeyakaeni Jesokirishito akyaaryoowenanteeyaworini maawaeni ikowakagaeyakaerini. ²⁷Ikowaki iñaaperoeyeeni aaka akameethatzi, eejatzi riraga maawaeni paashinipaeni aapatziyariri Jesoshi; eero ojeekimoneentee kaari kameethatatsi. Ikowaki akameethataperotanaki, eero ojeekantaneenta eechonkiini kaari kameethatatsi. Ñaakiro, osheki inintashireperoeyakaeni. ²⁸Eejatzi, eero-ka shirampari, pinintashireperoeyeroni piina. Pikimitaaga pineshironkata eero-ka, pineshironkatero piina. Riraga neshironkatzirori iina rirojatzi neshironkatacha apaniroeni. ²⁹Tee iñaagaetzi apaani atziri kijashitachani iwatha, inta ikaminthaa rirori. Eejatzi, ikimitakae Jesokirishito aaka, aririka aapatziyeeyarini, ³⁰tema ikaminthaakae, isheninkateeyakaeni, kijokiro rowaeyakaeni. ³¹Ayoteeyakini shirampari eejatzi iina apaani ikantana: rooma okantzi Iwaperite Tajorentsi: “Aririka raaki shirampari iina, rookanakiri iriri, eejatzi riniro, kijokiro rowanakiro iina. Riraga shirampari eejatzi iina tema kimitanaka apaani iwatha rirori: kijokiro rowawa-kaanaka, tee okameethaperotzi rookawakagaeya”. ³²Opomeentsiwitaka akemiro iroka, omaanta oshiyakari Jesokirishito eejatzi maawaeni aapatziyeeyakaririni, apaani akanteeyakani: asheninkatawakagaeyakani, atsipatawakagaeyakani. ³³Ari napiiteemiro: kimitaka ineshironkataaga rirori shirampari, kameethaperotatsiri

inshironkataperotero iina, ikanteeta-tyeeyaani. Eejatzi okameethaperotzi oñaaperoteri tsinani oemi ikameethatzi.

Tsika akanterer eentsitepaeni ayotayeri

6 ¹Eentsipaeni, paapatziyakaririka Awinkatharite, eejatzi ikowakaakimi pikemijantaperoteeyerini piri eejatzi piniro. Rootaki inimoperotziriri Tajorentsi. ²⁻³Eenitatsi ikaminaakiriri Tajorentsi paeraniperoroña itakaantakaworini, ikantakiri: “Piñaapinkataperoteri piri eejatzi piniro, rootaki kameetha nojeekakaantemiri: ojamani pijeeki eeroka jaka kipatsiki”. ⁴Shirampari, eero pijamaneentari peentsitepaeni, pikijakarikari eejatzi pikantashiryaakaa-neentarikari inta piyotagaeyerini kameetha ikantayitzirini Awinkatharite, eejatzi piyotagaeyerini ipinkathateri rirori.

Ronampiripaeni eejatzi omperatatsiri

⁵Ninkarika antawaetakayimiri, pikemijantaperoteri eejatzi pipinkathateri. Kimitaka pantakiniri Jesokirishito maawaeni ikowakaakimiri, panteniri antawaetakayimiri maawaeni ikowakaakimiri rirori. ⁶Eero pamatawitziri. Kameetha pantawaete aririka rotyaantemi apaniroeni. Eerorika raminimi pikantatyeeyaani pantawaeteniri kameetha: tema eejatzi kimitaka pantawaetatziiniri Jesokirishito. Pikowaperotanakikya pantawaeteniri Tajorentsi maawaeni ikowakaakimiri. ⁷Tee riro pantawaetaperotziniri apatziro atziri, inta eejatzi pantawaetatziiniri riraga Awinkatharite. ⁸Tema ayoteeyakini irira Awinkatharite pinateni okaatzira antayitakirini kameethatayitatsirini, omawitakya aakarika omperataarewo teerika romperaete. ⁹Eejatzi eerori

antawaetakayiriri atziri: pikaminthagayerini maawaeni pantawaetakaanewopaeni eejatzi poejeekanewopaeni, tema nokantakiri ikemijantemi. Eero pikijapiintziri. Eero pipeyakoeyironi: eerokateeyakini ipinkathariwenteeyakirini Jesokirishito, eejatzi ipinkathariwenteeyakirini rirori pantawaetakaanewopaeni: pimonkaatawakaeyakani.

Aapatziyariri Jesokirishito roshiyakari joraaro

¹⁰Noweyaantemi nokantemi: noyemijantzinkarite, pikanteri Awinkatharite reewawenteezemini eejatzi ramitakoezemini pishintsishiretantaari. ¹¹Ikimitaaganki joraaro rawentaawo iithaari kijotatsiri eero raawyaantari ikentziri rowayirite, ari pikimiteeyaani iroñaaka eerori pameenteyarini Tajorentsi, eero rotsinampaantzimi iwinkatharite kamaari riraga amatawitantaneri. ¹²Tee riro owayirita atziri koñaatziro, omaanta owayiritakari kaari ifagaetzi: riraga iwinkatharite kamaaripaeni, jewawentziriri kamaaripaeni, jewawenteyeririni maawaeni theenkantatsiri, oshekiperoroña kamaari. Ikijeeyakaeni riroripaeni maawaeni. ¹³Ikimitaaga joraaro rameentawo iithaari kijotatsiri, eejatzi eerori ari pikimitya pameentyaari Tajorentsi potsinampaantyaariri kamaari. Rowashironkaemikari inta eero imatantaperotzimi, panaakoteeyirini pithotyayeniri Tajorentsi maawaeni ikowakagaeyakimirini; eero pipakaero paapatziyaperotakarira. ¹⁴Paapatziyaperotyaaari kameetha Jesoshi, pikenkithashireeyironi kyaaryooperotatsiri eero rowashironkaantzimi kamaari: poshiyakowitakari ikimita joraaro rameentawo ishirkathakiro eero ikenantari riraga rowayirite. Pikameethaperote eerokya imatantzimi kamaari: pikimitakotyaaari

joraaro, rameentawo rotzikaayitawoni kijori. ¹⁵Ikimitaaga joraaro ijapatotaka kameetha raatzikantayitarini, tsikarika riyaatayitzini, ari pikimiteeyaani eerori piwetsikashiretya kameetha, pikinakina-yitantaayarini piyotayeri atziri tsika ikanteeyaari rawijakotanteeyaarini.

¹⁶Eejatzi eenitatsi joraaro rotzikaari, roepiyantawori chekopi jathowatatsiri kaari ikenanteetari. Eejatzi eerori, pameentaperotyaari Tajorentsi, eerokya raawyaantzimi iwinkatharite kamaari rantakayemiro kaari kameethatatsi.

¹⁷Eejatzi, joraaro ramatheetakawo iitoki kijotatsiri rootaki aakowentziriri; eejatzi pikimitya eerori, paapatziyeeyaarini Tajorentsi pawijakotanteeyaarini, eerokya imatantzimi kamaari rantakayitemironi kaari kameethatatsi. Eejatzi eenitatsi ithatzinkamento kimiwiyyawoni jawiri. Rootaki ithatzinkantariri rowayiritepaeni kaari imatantari ipiyatyaari: eejatzi okimita Iwaperite Tajorentsi oshiyakawo iroka thatzinkamentotsi, tema rootaki apiyakowenantaayari eero imatantee kamaari. Rooma Ishire Tajorentsi rootaki amitekoteeri iyotayitakaeni amatantyaawori apiyathatantyaari kamaari oetarika ikowakaawiteeri rantakagaerimi.

¹⁸Eero pipakayiro pikenkithatakaapiinteri Tajorentsi. Pikanteri oetarika-paeni okowakayimiri Ishire. Pikamanteri koetyeemotayitakimirini. Eero piperawentawo pamanakoeyaarini

piyemijantzinkaritepaeni. ¹⁹Eejatzi pikanteri ramitakotena naari, eero nopashiwenanta nokenkithatakagaeyerini atziri. Nokamanteeyerini kaari riyoteeyawitani paerani: rowawijaakoyerini Tajorentsi maawaeni aapatziyayiteeyaarini. ²⁰Niyotaapiintakiri atziri, rootaki romonkyaaganteetakinari jaka omonkyaagementotsiki. Pikanteri ramitakotenaata kameetha nokantapiinteri atziri, eero nomanantawo. Tema rootaki ikowakaakinari Tajorentsi.

²¹Aririka rareetakya Teekiko, ikantapaakimi tsikarika nokantakari, eejatzi ikamantemi oetarika rantayitakirini. Rirotaki ayemijantzinkarite, nonintaperotziri, ikyaaryoowentaperotziniri Awinkatharite maawaeni ikowakaakiriri. ²²Rootaki notyaanantakariri, nokowaperotaki piyoteeyini tsikarika nokantaka. Eejatzi nokowaki riweshiryaakagaeyemini. ²³Iroñaaka, noyemijantzinkarite, nokowaki kameetha ijeekakaeyemini Pawa Tajorentsi, nokowaki riyotagaeyemini paapatziyaperotanteeyaririni eejatzi pinintaperoeeyerini pisheninka. Eejatzi nokowaki ikimitakayemi riraga Awinkatharite Jesokirishito. ²⁴Aririka pikantyaani pinintaperoteri Awinkatharite Jesokirishito, nokowaki ineshironka-teeyemini Tajorentsi, maawaeni.

Naaka jankinateeyimirrorini:

Paaworo